Læringsmål

Kunnskap:

I JUS134: Rettshistorie og komparativ rett skal studentane (1) få kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei 6 rettskulturelle strukturane *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*. Deretter skal studentane (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei 6 rettskulturelle strukturane stå i sentrum Deretter skal studentane (3) få kunnskap om den engelske, amerikanske, tyske og franske rettskulturen når det særleg gjeld særleg dei 6 rettskulturelle strukturane.

Den kunnskap om *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering* skal studentane tileigna seg gjennom følgjande spesifikke tema handsama i pensumlitteraturen:

(1) Rettskultur

- Rett som kultur
- Danning av, og møtet mellom rettskulturar
- Rettskultur og resepsjon av rett, og særleg det rettskulturelle filter
- Ein rettskultur sine ulike nivå etter Kaarlo Tuori sin modell

(2) Den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv

- Normskaping gjennom rettspraksis, og framveksten av en rikslovgjeving i Europa og Noreg i høgmellomalderen
- Rettsstudiet på europeiske universitet frå 1100-tallet, og korleis dette påverka den norske rettskulturen i høgmellomalderen, særleg når det gjeld metodetenking.
- Kva romarretten og kanonisk rett har hatt å seia for utviklinga av en felleseuropeisk rettskultur, ein *ius commune*
- Rettskjeldelærer og rettferdsideal i norsk og europeisk mellomalder
- Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansknorsk rettshistorie, og det dansknorske juridiske embetsstudiet av 1736 i høve til dette
- Naturrettsbaserte rettskjeldelærer og universalisme på 1700-tallet, og sedvanebaserte nasjonale rettskjeldelærer på 1800-tallet, samt utviklinga av den særlige norske rettsrealismen

- Den deduktive metoden og det denne fekk å seia for rettspraksis frå 1700-tallet, og europeisk lovgjeving frå 1800-tallet, og så særleg framveksten av det forutbereknelege som rettferdsideal
- Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringar av den norske rettskulturen etter mellomalderen

(3) Komparativ rett – den engelske, amerikanske, franske og tyske rettskulturen

- Karakteristika ved og skiljet mellom *common law*- og *civil law*-tradisjonane
- Den engelske rettskulturen, og særleg praksis si rolle i den
- Den amerikanske rettskulturen, og særleg det føderale si rolle i den
- Den franske rettskulturen, og særleg lovgjevinga si rolle i den
- Den tyske rettskulturen, og særleg metoden si rolle i den
- Dei utfrodringar EF-retten og Dei europeiske menneskerettane stiller den engelske, franske og tyske rettskulturane ovanfor

Dugleik:

Studentane skal gjennom JUS134: Rettshistorie og komparativ rett opparbeida seg evner til å bruka kunnskapen slik at dei kan (I) forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering.* Vidare å (II) verta i stand til å forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske, engelske, amerikanske, franske og tyske rettskulturen. Og (III) å kunna forklara og diskutera både historiske og no pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

Generell kompetanse:

Føremålet med JUS134: Rettshistorie og komparativ er å setja studentane i stand til å finna og bruka gjeldande rett i ein periode med rettsleg internasjonalisering der rettskulturell innsikt, tufta på rettshistorisk og komparativ kunnskap, har vorte ein del av juridisk metode som forståingsreiskapar når ein handsamar norsk rett produsert innanfor norske jurisdiksjonsgrenser, norsk rett produsert innan norske jurisdiksjonsgrenser men med utgangspunkt i rettskjelder produsert utanfor, og norsk rett produsert utanfor norske jurisdiksjonsgrenser.